

بسمه تعالی

دستورالعمل محاسبه شاخص‌های بهره‌وری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با مصوبه سال ۱۳۹۰ مجلس شورای اسلامی از ادغام سه وزارتخانه رفاه و تامین اجتماعی، کار و امور اجتماعی و تعاون ایجاد گردید. با این مصوبه، کلیه وظایفی که بر عهده سه وزارتخانه مذکور بود به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی منتقل شد.

- اهداف

- ۱- کاهش تدریجی نرخ بیکاری به ۱۰ درصد
- ۲- ارتقای شاخص‌های محیط کسب و کار
- ۳- افزایش نرخ مشارکت نیروی کار
- ۴- تنظیم روابط کار و اصل سه جانبه‌گرایی
- ۵- بهبود فضای کسب کار
- ۶- ارتقای جایگاه و رتبه ایران در شاخص‌های دیدبانی جهانی کارآفرینی
- ۷- کاهش حوادث ناشی از کار
- ۸- ارتقای شاخص‌های بهره‌وری کار و سرمایه
- ۹- ارتقای شاخص فرهنگی و اجتماعی جامعه کار و تعاون
- ۱۰- افزایش سهم بخش تعاون در اقتصاد ملی (۲۵ درصد تولید ناخالص داخلی)
- ۱۱- افزایش توان رقابت‌پذیری تعاونی‌ها
- ۱۲- توانمندسازی اقشار متوسط و کم درآمد جامعه با تکیه بر تعاونی‌ها
- ۱۳- افزایش ضریب نفوذ بیمه‌های تامین اجتماعی برای آحاد نیروی کار
- ۱۴- افزایش ضریب نفوذ بیمه درمانی به آحاد جامعه
- ۱۵- برقراری نظام چند لایه تامین اجتماعی

- ۱۶- بهبود وضعیت رفاهی مردم و کاهش فاصله طبقاتی و ضریب جینی
- ۱۷- کاهش آسیب‌های اجتماعی و ارتقای کیفیت زندگی معلولان و بیماران خاص
- ۱۸- تعادل منابع و مصارف در صندوق‌های بیمه‌ای و سرمایه‌گذاری

- مأموریت اصلی

سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، اعمال نظارت و انجام اقدامات قانونی به منظور تنظیم روابط کار، حل و فصل مسائل و مشکلات جامعه کارگری، حفظ و صیانت از نیروی کار، افزایش سهم بخش تعاونی در اقتصاد کشور و حمایت از توسعه اشتغال و نیز برقراری نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی در چارچوب سیاست‌های کلی نظام و قوانین و مقررات موضوعه.

- وظایف

- ۱- برنامه‌ریزی و نظارت بر اجرای قوانین کار، تعاون و ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی و سایر قوانین و مقررات ذی‌ربط
- ۲- تنظیم روابط کار، بررسی و رفع مسائل و مشکلات جامعه کارگری، تنظیم روابط کارگری و کارفرمایی با بهره‌گیری از ساز و کارهای سه جانبه‌گرایی در راستای سیاست حفظ و صیانت از نیروی کار
- ۳- تعمیم و گسترش نهادهای مدنی و تشکل‌ها در حوزه تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- ۴- تهیه مقررات و ضوابط، معیارها و توصیه‌نامه‌های ایمنی و استانداردهای کار و تعیین حداقل دستمزد سالیانه کارگران در شورای عالی کار
- ۵- سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اداره امور مربوط به مجامع و شوراهای عالی در حوزه تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- ۶- تعیین سیاست‌ها و راهبردهای اشتغال و برنامه‌ریزی مربوط به آن در چارچوب برنامه‌ها و سیاست‌های کلان دولت
- ۷- نظارت بر اشتغال، سرمایه‌گذاری و بیمه‌های اجتماعی اتباع خارجی
- ۸- نظارت، حمایت و کمک به مراکز خدمات اشتغال و کاریابی‌های غیردولتی

۹- مطالعه، سیاستگذاری و برنامه‌ریزی جهت ارتقای فرهنگ تعاون، کار و رفاه اجتماعی و

خدمات اجتماعی داوطلبانه

۱۰- سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و ایجاد شرایط لازم برای بهره‌گیری از ظرفیت بخش غیردولتی در

جهت دستیابی به اهداف مندرج در قانون کار، تعاون و ساختار نظام جامع رفاه و تامین

اجتماعی

۱۱- عضویت و مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها و همکاری با سازمان‌های تخصصی بین‌المللی،

منطقه‌ای و دو جانبه و چند جانبه

۱۲- نیازسنجی، طراحی و ارزیابی برنامه‌های آموزشی مورد نیاز در حوزه تعاون، کار و رفاه

اجتماعی

۱۳- سیاستگذاری و برنامه‌ریزی به منظور تامین حداقل زندگی برای آحاد جامعه با اولویت

خانواده‌های کم درآمد و معلولین جسمی و روانی در چارچوب قانون ساختار نظام جامع رفاه و

تامین اجتماعی

در جهت انجام مأموریت و وظایف، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی متشکل از معاونت روابط کار،

معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال، معاونت رفاه اجتماعی، معاونت امور تعاون، معاونت فرهنگی و

اجتماعی، معاونت امور مجلس، حقوقی و استان‌ها، معاونت توسعه مدیریت و منابع است. علاوه بر آن

وزارتخانه مذکور دارای تعدادی سازمان وابسته نیز می‌باشد که فهرست آن به شرح زیر است:

- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

- موسسه کار و تامین اجتماعی

- سازمان تامین اجتماعی

- صندوق بازنشستگی کشوری

- سازمان بیمه سلامت ایران

- سازمان بهزیستی کشور

- صندوق مهر امام رضا (ع)

- صندوق بیمه روستاییان و عشایر

از نظر تطبیق فعالیت‌های در حال انجام در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با ویرایش چهارم طبقه‌بندی استاندارد فعالیت‌های اقتصادی (ISIC, Rev.4)، می‌توان فعالیت‌های این وزارتخانه را در زمینه فعالیت‌های مربوط به کار و تعاون با کد ۸۴۱۱ و ۸۴۱۳ و در فعالیت‌های مرتبط به بیمه تامین اجتماعی با کد ۸۴۳۰ متناظر دانست.

رهیافت سنجش بهره‌وری در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و واحدهای وابسته به آن، متشکل از سه گروه ماموریت و وظایف جداگانه شامل امور تعاون، کار و رفاه اجتماعی است. در زمینه امور تعاون، این وزارتخانه عهده‌دار انجام ماموریت‌ها و وظایف قانونی مرتبط با سیاستگذاری، هدایت، پشتیبانی و نظارت بر فعالیت‌های در حال انجام در بخش تعاونی کشور است. از آنجا که نمی‌توان به این ماموریت‌ها و وظایف محصولات مشخصی را منتسب کرد، بر اساس تجربیات و روش‌های شناخته شده می‌توان فعالیت‌ها و فرایندهایی که متناظر با این ماموریت‌ها و وظایف هستند را به عنوان جانشینی برای ستانده این حوزه از وزارتخانه مذکور منظور نمود. در حوزه کار و اشتغال نیز وظایف وزارتخانه مورد بررسی عمدتاً معطوف به افزایش سطح اشتغال در کشور است. از این رو در این زمینه نیز می‌توان سیاستگذاری، هدایت و پشتیبانی را به عنوان فعالیت اصلی این حوزه منظور نمود. در نتیجه آنچه درباره حوزه تعاون گفته شد، در این باره نیز صادق است. در زمینه حوزه رفاه و تامین اجتماعی باید به هدف افزایش سطح رفاه عمومی به ویژه با افزایش سطح پوشش و ارتقای کیفیت تامین اجتماعی اشاره نمود که بر این اساس، وزارتخانه مذکور علاوه بر سیاستگذاری، هدایت و نظارت، به ارائه خدمات تامین اجتماعی به جامعه نیز اشتغال دارد. این خدمات عمدتاً معطوف به دریافت سهمیه‌های تامین اجتماعی و تخصیص آن به بیماران، از کارافتادگان و بازنشستگان مشمول بیمه تامین اجتماعی می‌باشد. در جهت ارائه خدمات درمانی نیز می‌باشد، که لازم است محاسبات مربوط به آن مطابق با دستورالعمل مربوط به وزارت بهداشت انجام شود.

محاسبه ستانده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی را باید گام نخست در انجام محاسبات بهره‌وری این دستگاه قلمداد نمود. گام دوم، عبارت از تعدیل کیفی ارقام محاسبه شده در گام اول، بر اساس میزان تحقق هدف یا اهداف اصلی یا دستاورد است. در صورتی که مهمترین هدف هر فعالیت اقتصادی را افزایش تولید محصولات قلمداد کنیم، در آن صورت باید میزان ارزش افزوده بخش تعاون را به عنوان قلم تعدیل کننده شاخص ستانده حوزه تعاون در نظر گرفت. در حوزه کار و اشتغال نیز، نماگر نرخ اشتغال به عنوان شاخص تعدیل کننده ستانده حوزه مذکور توصیه می‌شود. نماگر سطح پوشش تامین اجتماعی نیز به عنوان تعدیل کننده حوزه تامین اجتماعی قابل استفاده خواهد بود. با در اختیار داشتن شاخص ستانده و ستانده تعدیل شده همراه با شاخص نهاده‌ها، محاسبه شاخص‌های بهره‌وری دستگاه امکان‌پذیر خواهد شد.

۱- ستانده

به منظور محاسبه بهره‌وری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی لازم است در مرحله اول، نماگرهای مربوط به ستانده بر اساس معیارهای زیر تهیه شود:

۱-۱- نماگرهای ستانده باید همه فعالیت‌های وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و واحدهای وابسته به آن را که در جهت انجام ماموریت‌ها و وظایف مصرح در مصوبات قانونی است شامل شود.

۲-۱- نماگرهای مربوط به ستانده باید به تفصیلی‌ترین شکل ممکن تهیه شوند.

۳-۱- نماگرها برای چند سال (مثلاً از ۱۳۹۰) تهیه شود.

۴-۱- به منظور تهیه نماگرها به قیمت ثابت لازم است که سال پایه مشخص شود. ترجیح آن است سال پایه متغیر بوده و محاسبات به صورت زنجیره‌ای انجام شود. در صورتی که اطلاعات برای این منظور کفایت نکند، می‌توان از روش سال پایه ثابت استفاده نمود. در این شرایط توصیه می‌شود که همگام با سال پایه آماری کشور، سال ۱۳۹۰ به عنوان سال پایه منظور گردد.

۵-۱- به منظور جمع زدن نماگرها، لازم است که هریک از آنها با استفاده از هزینه متناظر در سال پایه موزون شوند.

۶-۱- لازم است که نماگرها با استفاده از متغیرهای کیفی مناسب (نماگر دستاورد) تعدیل گردند.

نماگرهای ستانده برای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌تواند متغیرهایی مانند تعداد مصوبات مرتبط با فعالیت سیاستگذاری و برنامه‌ریزی، تعداد مجوزهای صادر شده، تعداد ساعت‌های صرف شده برای آموزش فعالان در حوزه (خارج از وزارتخانه)، تعداد ساعت‌ها یا تعداد گزارش‌های مربوط به نظارت و کنترل، تعداد ساعت‌های صرف شده برای پشتیبانی و نظایر آن باشد. در حوزه خدمات تامین اجتماعی نیز ستانده مربوط به خدمات درمانی باید بر اساس روش‌های استاندارد حوزه بهداشت و درمان محاسبه شود (به دستورالعمل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مراجعه شود). در بخش خدمات بازنشستگی از بیمه تامین اجتماعی نیز میزان پرداختی به بازنشستگان پس از تعدیل با نرخ تورم به عنوان قلم ستانده قابل استفاده است.

برای تعدیل کیفی نماگرهای ستانده لازم است که از نماگر دستاورد استفاده شود. مهمترین دستاورد فعالیت‌های وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ارزش افزوده بخش تعاون، نرخ اشتغال و سطح پوشش بیمه‌شدگان تامین اجتماعی است. در این زمینه توصیه می‌شود که نخست نماگرهای ستانده به تفکیک برای فعالیت‌های مرتبط با تعاون، کار و رفاه اجتماعی در دستگاه مذکور به صورت جداگانه تهیه شده و سپس با نماگرهای دستاورد متناظر با آن تعدیل شود.

۲- نهاده

نهاده‌های متناظر با ستانده برای محاسبه بهره‌وری عبارتند از کار، سرمایه و مصرف واسطه. از آنجا که آمار موجودی سرمایه در دستگاه‌های دولتی در دست نبوده و فرایند برآورد آن نیز زمان‌بر است، در این دستورالعمل، نهاده‌ها منحصر به مصرف واسطه و کار خواهد بود. با وجود این لازم است که برآورد

موجودی سرمایه به شرح مندرج در بند ۱-۲ در برنامه محاسباتی وزارتخانه قرار گیرد تا شرایط لازم برای محاسبه بهره‌وری عوامل تولید (شامل موجودی سرمایه) فراهم گردد.

۱-۲ - موجودی سرمایه

موجودی سرمایه، سرمایه ثابت یا سرمایه فیزیکی اصطلاحاتی برای یک مفهوم واحد هستند. بر اساس تعریف، سرمایه ثابت عبارت است از مجموعه کالاهایی هستند که عمر مفید آنها معمولاً بیش از یک سال بوده و به دفعات در فرایند تولید محصولات دیگر مورد استفاده قرار می‌گیرند. بر اساس اطلاعاتی که از ساختار آماری دستگاه‌های دولتی در دست است، این دستگاه‌ها و از جمله وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی فاقد برآورد موجودی سرمایه شامل ساختمان و تاسیسات، ماشین‌آلات و تجهیزات و سایر کالاهای سرمایه‌ای هستند. از این رو در شرایط کنونی، محاسبه بهره‌وری بر اساس شاخص موجودی سرمایه امکان‌پذیر نمی‌باشد. با وجود این، لازم است که محاسبات شاخص‌های بهره‌وری مبتنی بر موجودی سرمایه در اسرع وقت در دستور کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قرار گیرد. از آنجا که پیش‌نیاز تهیه این شاخص‌ها دسترسی به آمار چند ساله موجودی سرمایه است، ضروری است که دستگاه مذکور برنامه خود را برای انجام برآورد موجودی سرمایه مربوط به ستاد وزارتخانه و واحدهای وابسته، ظرف سه ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل در اختیار سازمان ملی بهره‌وری ایران قرار دهد.

۲-۲ - مصرف واسطه

مصرف واسطه شامل ارزش کالاها و خدماتی است که در فرایند تولید به مصرف رسیده یا تغییر شکل می‌یابند. مصرف واسطه شامل مصرف حامل‌های انرژی (برق، گاز و انواع سوخت‌ها)، مواد مصرفی (انواع کاغذ و نوشت افزار، وسایلی که عمر مفید آنها معمولاً کمتر از یک سال است و سایر مواد و ملزومات مصرفی) و نیز خدمات (مانند برون‌سپاری خدمات قراردادی نظافت ساختمان و نظایر آن) می‌باشد.

لازم است که ارزش اقلام مختلف مصرف واسطه در سطح تفصیل بالا و متناظر با اقلام ستانده استخراج شده و با شاخص قیمت مناسب به قیمت ثابت تبدیل شوند. باید توجه داشت که شاخص قیمت مورد استفاده باید حتی الامکان بیانگر تغییرات قیمت قلم مورد استفاده در وزارتخانه باشد. مثلاً در صورتی که قیمت‌های ترجیحی برای برق و سوخت اعمال می‌شود، استفاده از شاخص قیمت کل حامل‌های انرژی، احتمالاً میزان مصرف انرژی را کمتر از میزان واقعی برآورد خواهد نمود.

۲-۳- نیروی کار

در مرحله اول، لازم است که بانک اطلاعاتی کاملی از کارکنان شامل طبقه‌بندی‌های مختلف بر حسب ویژگی‌های متنوع تهیه شود. همچنین لازم است که اطلاعات مذکور با هریک از اقلام ستانده که قبلاً اشاره شد، در تناظر قرار گرفته و طبقه‌بندی متقاطع مربوط به آن بدست آید. مثلاً برای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی، اطلاعات پرسنلی به تفکیک رشته و میزان تحصیلات، سابقه کاری، درجه شغلی و نظایر آن مورد نیاز خواهد بود. برای سایر وظایف و فعالیت‌ها، نظیر پشتیبانی و نظارت نیز لازم است که اطلاعات مذکور جمع‌آوری گردد. در صورت امکان بهتر است که اطلاعات مربوط به نیروی کار، علاوه بر اینکه بر اساس فرد شاغل تهیه می‌شود، بر اساس ساعت کار انجام شده نیز تهیه گردد. توصیه‌های استاندارد بر محاسبه شاخص‌های بهره‌وری بر اساس ساعت کار انجام شده تاکید دارند تا از این طریق بتوان سطح دقت محاسبه شاخص‌های بهره‌وری را افزایش داد. در مرحله بعد لازم است که جبران خدمات هریک از طبقات مذکور استخراج شده و در جدول درج گردد. اطلاعات جبران خدمات (شامل حقوق و مزایای نقدی و غیرنقدی و نیز سهمیه تامین اجتماعی پرداختی توسط کارفرما به نیابت از کارکنان) به منظور وزن‌دهی به هریک از طبقات کارکنان و در نهایت تلفیق آن‌ها ضروری است.

۳- شاخص‌های بهره‌وری

شاخص‌های بهره‌وری شامل شاخص‌های تک‌عاملی و چندعاملی است. از آنجا که در این دستورالعمل دو نهاد مصرف واسطه و نیروی کار مورد توجه قرار گرفته است، بنابراین دو شاخص بهره‌وری تک‌عاملی قابل محاسبه خواهد بود: شاخص بهره‌وری مصرف واسطه و شاخص بهره‌وری کار. شاخص بهره‌وری چندعاملی نیز نسبت شاخص ستانده به شاخص ترکیبی مصرف واسطه و نیروی کار می‌باشد. در صورتی که برآوردهای مربوط به موجودی سرمایه انجام شود، شاخص بهره‌وری چندعاملی شامل عامل سرمایه نیز خواهد بود.

شاخص بهره‌وری سرمایه: در شرایط کنونی محاسبه شاخص بهره‌وری سرمایه امکان‌پذیر نیست. اما در صورتی که ارقام موجودی سرمایه در دسترس قرار گیرد، شاخص مذکور از تقسیم شاخص ستانده به شاخص موجودی سرمایه بدست می‌آید. از آنجا که عدد شاخص بدست آمده در سال پایه ۱۰۰ می‌باشد، ارقام سال‌های پس از آن نشانگر میزان تغییر در بهره‌وری سرمایه خواهد بود.

شاخص بهره‌وری مصرف واسطه: از تقسیم شاخص ستانده به شاخص مصرف واسطه بدست می‌آید. از آنجا که عدد شاخص بدست آمده در سال پایه ۱۰۰ می‌باشد، ارقام سال‌های پس از آن نشانگر میزان تغییر در بهره‌وری مصرف واسطه خواهد بود.

شاخص بهره‌وری نیروی کار: از تقسیم شاخص ستانده به شاخص نیروی کار بدست می‌آید. در اینجا نیز ارقام سال‌های غیرپایه بیانگر میزان تغییر در بهره‌وری نیروی کار می‌باشد.

شاخص بهره‌وری چندعاملی: همانگونه که ذکر شد، در شرایط فقدان دسترسی به آمار موجودی سرمایه، شاخص بهره‌وری چندعاملی به شاخص بهره‌وری چندعاملی کار و مصرف واسطه تنزل خواهد یافت. برای بدست آوردن رقم این شاخص لازم است که عدد شاخص ستانده بر شاخص ترکیبی نیروی کار و مصرف واسطه تقسیم شود. اما پیش از آن لازم است که شاخص ترکیبی مذکور محاسبه شود. بدین منظور از سهم هزینه‌ای مصرف واسطه و نیروی کار استفاده می‌گردد. بدین ترتیب که شاخص نیروی کار در سهم هزینه‌ای آن و شاخص مصرف واسطه در سهم هزینه‌ای آن به صورت جداگانه ضرب شده و سپس با یکدیگر جمع می‌شوند. منظور از سهم هزینه‌ای نیروی کار عبارتست از هزینه

جبران خدمات در سال قبل تقسیم بر جمع هزینه جبران خدمات و مصرف واسطه در سال قبل. سهم هزینه‌ای مصرف واسطه نیز عبارتست از هزینه مصرف واسطه در سال قبل تقسیم بر جمع هزینه جبران خدمات و مصرف واسطه در سال قبل (همه به قیمت جاری).

شاخص بهره‌وری انرژی: شاخص بهره‌وری انرژی عبارت است از نسبت شاخص ستانده به شاخص مقداری انرژی. برای محاسبه شاخص بهره‌وری انرژی لازم است که همه حامل‌های انرژی با استفاده از مبدل‌های تعریف شده استاندارد، بر حسب یک واحد مقداری نظیر بشکه نفت یا بی تی یو بیان شده و سپس محاسبه انجام شود.

پیوست ۱

مفاهیم اصلی

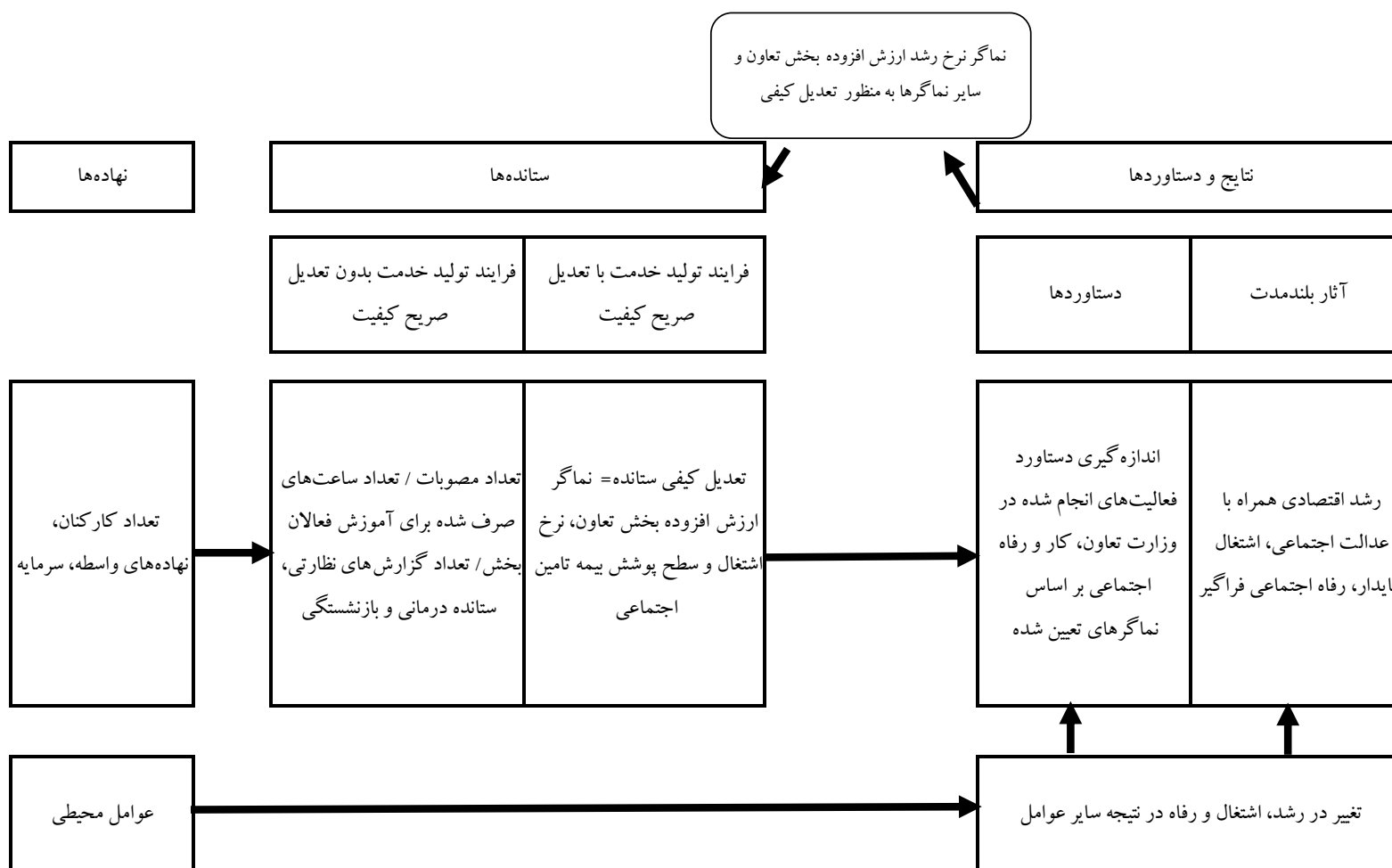
- فعالیت (Activity): فعالیت عبارت است از فرایند یا ترکیبی از عملیات که به تولید مجموعه‌ای از محصولات می‌انجامد.
- ستانده (Output): کالاها و خدمات تولید شده در یک کارگاه که در خارج از آن قابل دسترس می‌باشد را گویند به علاوه کالاها خدمات تولید شده برای خود مصرفی.
- ارزش ستانده (Value of Output): ارزش ستانده در حوزه محصولات بازاری، عبارتست از مجموع ارزش محصولات تولید شده و در مورد خدمات غیربازاری نظیر خدمات دولتی، ارزش ستانده بر اساس روش غیرمستقیم عبارت است از مجموع هزینه‌های تولید شامل جبران خدمات، مصارف واسطه، مصرف سرمایه‌های ثابت و خالص سایر مالیات‌های بر تولید.
- حجم ستانده (Volume of Output): حجم ستانده در حوزه محصولات بازاری عبارتست از مجموع ارزش ستانده به قیمت‌های سال پایه. در خدمات غیربازاری نظیر خدمات دولتی عبارت است از جمع تعداد محصولات یا خدمات تولید شده پس از اعمال وزن‌های هزینه‌ای.
- دستاورد (Outcome): هدف و نتایجی است که از فعالیت انتظار می‌رود. در فعالیت‌های وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی دستاوردها عبارتند از افزایش نرخ رشد بخش تعاون، افزایش نرخ اشتغال و افزایش سطح پوشش بیمه تامین.
- نهاده (Input): نهاده شامل عواملی هستند که در فرایند تولید برای تولید محصول یا ستانده مورد استفاده قرار می‌گیرند نظیر نیروی کار، سرمایه فیزیکی، انرژی، مواد اولیه و خدمات.
- مصرف واسطه (Intermediate Consumption): ارزش کالاها و خدمات مصرف شده یا تغییر شکل یافته در فرایند تولید را گویند. مصرف واسطه شامل کالاهای سرمایه‌ای مورد استفاده در فرایند تولید نمی‌شود.

- بهره‌وری (Productivity): عبارت است از نسبت حجم ستانده به حجم نهاده مورد استفاده در تولید. واژه حجم بیانگر ارزش پس از حذف تغییرات قیمتی است.
- بهره‌وری نیروی کار (Labor Productivity): عبارت است از ستانده به ازای یک واحد از نهاده نیروی کار.
- بهره‌وری انرژی (Energy Productivity): عبارت است از ستانده به ازای یک واحد از انرژی.
- بهره‌وری تک عاملی (Single Factor Productivity): بهره‌وری تک عاملی عبارت است از نسبت ستانده به یکی از نهاده‌های تولید. بهره‌وری تک عاملی را بهره‌وری جزیی نیز می‌گویند.
- بهره‌وری چند عاملی (Multi-factor Productivity): بهره‌وری چند عاملی تغییر در ستانده را مرتبط با تغییر چند نهاده تولید می‌سنجد.
- بهره‌وری کل عوامل تولید (Total Factor Productivity): معمولاً به عنوان مترادف بهره‌وری چند عاملی، در شرایطی که همه نهاده‌های مورد استفاده در تولید مورد نظر باشند، به کار می‌رود.

نهادها، استانداردها و دستاوردها در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

پیوست ۳

مثال عددی بر اساس ارقام فرضی

ستانده و ستانده تعدیل شده

شاخص ستانده سکل	نرخ رشد ستانده تعدیل شده، وزن داده شده با سهم هزینه‌ای			هزینه‌ها			ستانده تعدیل شده		ستانده (تعداد مواد مصوب/ تعداد ساعت کار/ تعداد گزارش‌ها)		سال
	پشتیبانی و نظارت	سیاستگذاری و هدایت	جمع	پشتیبانی و نظارت	سیاستگذاری و هدایت	پشتیبانی و نظارت	سیاستگذاری و هدایت	نماگر دستاورد	شاخص ارزش افزوده، نرخ اشتغال، سطح پوشش تامین اجتماعی	پشتیبانی و نظارت	
100			70000	50000	20000	3000	2000	100	3000	2000	1388
104.0	0.03	0.01	78000	55000	23000	3120	2080	102	3050	2040	1389
110.1	0.04	0.02	86000	59000	27000	3304	2202	107	3100	2060	1390
112.7	0.02	0.01	97000	67000	30000	3381	2254	109	3200	2070	1391
116.9	0.03	0.01	104000	71000	33000	3507	2338	112	3300	2090	1392
126.2	0.05	0.03	116000	79000	37000	3786	2524	115	3330	2200	1393

توضیح عمومی: ستون‌های حاوی ارقام ایتالیک، ارقام محاسباتی و سایر ستون‌ها شامل ارقام ثبتي دريافتی است.

ارقام كاملاً فرضی است و در اینجا تنها ارایه مثالی برای چگونگی محاسبات منتج به شاخص‌های بهروری مورد نظر بوده است. روشن است که در دنیای واقعی برای رسیدن به این جداول به اطلاعات تفصیلی و تفکیکی، مطابق با توضیحات متن نیاز خواهد بود. مثلاً می‌توان برای هر یک از اقلام مرتبط با ستانده، ستون‌های جداگانه‌ای را در نظر گرفت.

توضیح درباره جدول ستانده:

جدول ستانده برای حوزه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی به صورت جداگانه تهیه شده و به ترتیب شاخص ارزش افزوده بخش تعاون، نرخ اشتغال و سطح پوشش تامین اجتماعی تعدیل شود. روش

تعدیل ارقام ستانده با نماگر دستاورد به این صورت است که رقم سال قبل در مجموع نرخ‌های رشد ستانده و نرخ رشد نماگر دستاورد به علاوه یک، ضرب می‌شود.

در ستون نرخ رشد ستانده تعدیل شده، وزن داده شده با سهم هزینه‌ای، نرخ رشد ستانده تعدیل شده در سهم هزینه‌ای (هزینه هر نوع از فعالیت تقسیم بر مجموع هزینه‌ها) سال قبل به عنوان سال پایه در روش زنجیره‌ای، ضرب شده است.

در ستون شاخص ستانده کل، نرخ‌های رشد بدست آمده با یکدیگر جمع شده و پس از آن با عدد یک نیز جمع شده و در رقم شاخص سال قبل ضرب شده است. برای سهولت، عدد شاخص سال ۱۳۸۸، ۱۰۰ فرض شده است.

نیروی کار

شاخص نیروی کار کل	نرخ رشد شاخص نیروی کار، وزن داده شده با سهم هزینه‌ای		هزینه جبران خدمات			شاخص تعداد/ ساعت نیروی کار		سال
	پشتیبانی و نظارت	سیاستگذاری و هدایت	جمع	پشتیبانی و نظارت	سیاستگذاری و هدایت	پشتیبانی و نظارت	سیاستگذاری و هدایت	
100			50000	36000	14000	100	100	1388
105.7	0.04	0.01	55540	39325	16215	106	105	1389
109.0	0.02	0.01	61925	42539	19386	109	109	1390
115.1	0.04	0.01	70047	48441	21606	116	113	1391
118.4	0.02	0.01	75956	51866	24090	120	115	1392
123.5	0.03	0.01	85218	57986	27232	125	120	1393

توضیح درباره جدول نیروی کار:

در ستون‌های محاسباتی (ایتالیک) نرخ رشد شاخص نیروی کار وزن داده شده با سهم هزینه‌ای، نرخ رشد شاخص نیروی کار هر فعالیت در سهم هزینه‌ای همان فعالیت در سال قبل ضرب شده است. در ستون شاخص نیروی کار کل، نرخ‌های رشد بدست آمده با یکدیگر جمع شده و پس از آن با عدد یک

نیز جمع شده و در رقم شاخص سال قبل ضرب شده است. برای سهولت، عدد شاخص سال ۱۳۸۸، ۱۰۰ فرض شده است. لازم به ذکر است که جدول نیروی کار باید به صورت جداگانه برای هر یک از حوزه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، متناظر با جدول ستانده تهیه شود.

مصارف واسطه

شاخص مصرف واسطه کل	نرخ رشد شاخص مصرف واسطه، وزن داده شده با سهم هزینه‌ای		هزینه مصرف واسطه			شاخص مصرف واسطه به قیمت ثابت		سال
	سیاست‌گذاری و هدایت	پشتیبانی و نظارت	جمع	پشتیبانی و نظارت	سیاست‌گذاری و هدایت	پشتیبانی و نظارت	سیاست‌گذاری و هدایت	
100			20000	14000	6000	100	100	1388
106.9	0.04	0.03	22460	15675	6785	106	109	1389
111.3	0.03	0.01	24075	16461	7614	111	112	1390
116.4	0.04	0.00	26953	18559	8394	118	113	1391
118.1	0.01	0.01	28045	19135	8910	119	116	1392
121.4	0.02	0.01	30782	21014	9768	123	118	1393

توضیح درباره جدول مصارف واسطه: همانند جدول نیروی کار عمل می‌شود.

مجموع نهاده‌ها

شاخص نهاده کل	نرخ رشد شاخص نهاده‌ها، وزن داده شده با سهم‌های هزینه‌ای		جمع هزینه‌ها	هزینه مصرف واسطه	هزینه جبران خدمات	شاخص مصرف واسطه	شاخص نیروی کار	سال
	نیروی کار	مصرف واسطه						
100			70000	20000	50000	100.0	100.0	1388
106.1	0.02	0.04	78000	22460	55540	106.9	105.7	1389
109.7	0.01	0.02	86000	24075	61925	111.3	109.0	1390
115.5	0.01	0.04	97000	26953	70047	116.4	115.1	1391
118.4	0.00	0.02	104000	28045	75956	118.1	118.4	1392
122.9	0.01	0.03	116000	30782	85218	121.4	123.5	1393

توضیح درباره جدول مجموع نهاده‌ها:

به منظور بدست آوردن شاخص نهاده کل نیز از روش وزن دهی با استفاده از سهم هزینه‌ای (نیروی کار و مصرف واسطه) استفاده می‌کنیم. روش کار مانند دو جدول قبلی است.

شاخص‌های بهره‌وری

سال	شاخص بهره‌وری کار	مصرف واسطه	چند عاملی کار و مصرف واسطه	نرخ رشد بهره‌وری کار	نرخ رشد مصرف واسطه	نرخ رشد شاخص بهره‌وری چند عاملی
1388	100.0	100.0	100.0			
1389	98.4	97.3	98.1	-1.6	-2.7	-1.9
1390	101.0	98.9	100.4	2.7	1.7	2.4
1391	97.9	96.8	97.6	-3.0	-2.1	-2.8
1392	98.7	99.0	98.8	0.8	2.3	1.2
1393	102.2	103.9	102.7	3.6	5.0	3.9

توضیح درباره شاخص‌های بهره‌وری:

همه محاسبات جداول گذشته، با هدف رسیدن به جدول شاخص‌های بهره‌وری انجام شده است. در این جدول، عدد شاخص ستانده کل تعدیل شده به ترتیب بر عدد شاخص نیروی کار و مصرف واسطه تقسیم و در عدد ۱۰۰ ضرب شده است تا شاخص بهره‌وری تک عاملی بدست آید. از تقسیم رقم شاخص ستانده کل تعدیل شده بر شاخص نهاده کل نیز عدد شاخص بهره‌وری چند عاملی کار و مصرف واسطه بدست می‌آید. سه ستون آخر نیز ارقام مربوط به نرخ رشد شاخص‌های بهره‌وری تک عاملی و چند عاملی است.